

Y Pwyllgor Diwylliant - CC-8-02(p.4)

Dyddiad: 25 Ebrill 2002

Amser: 2.00pm-4.00pm

Lleoliad: Ystafell Bwyllgora 2, Adeilad y Cynulliad Cenedlaethol

Y Pwyllgor Diwylliant: Adroddiad Blynyddol gan y Pwyllgor o dan Reol Sefydlog 9.9

Cefndir

Mae Rheol Sefydlog 9.9 yn caniatáu i'r Pwyllgor adrodd i'r Cynulliad o bryd i'w gilydd ar ei hynt o ran cyflawni ei raglenni gwaith. Mae'r adroddiad hwn yn nodi datblygiadau a chyflawniadau'r Pwyllgor Diwylliant rhwng Ebrill 2001 a Mawrth 2002. Caiff ei gyflwyno gerbron y Cyfarfod Llawn ar 23 Mai ond ni fydd cael ei drafod.

Gweithredu

Gwahoddir y Pwyllgor i ystyried yr adroddiad drafft amgaeëdig ac awgrymu unrhyw ddiwygiadau os bydd eu hangen.

Ysgrifenyddiaeth y Pwyllgorau Ebrill 2002

-

-

ADRODDIAD I'R CYFARFOD LLAWN DAN REOL SEFYDLOG 9.9 - MIS MAI 2001 HYD EBRILL 2002

1. Rhagarweiniad

1. Mae'r adroddiad hwn yn rhoi crynodeb o'n gweithgareddau o fis Mai 2001 hyd Ebrill 2002. Cewch hyd i gopïau o adroddiadau, agendâu, papurau a chofnodion y Pwyllgor ar wefan y Cynulliad Cenedlaethol.

1. Aelodaeth

1. Dyma aelodau presennol y Pwyllgor: Rhodri Glyn Thomas, Cadeirydd, Lorraine Barrett, Rosemary Butler, Glyn Davies, Delyth Evans, Alison Halford, Jenny Randerson (y Gweinidog dros Ddiwylliant, Chwaraeon a'r Gymraeg), Owen John

Thomas a Dafydd Wigley. Gwnaeth Glyn Davies gymryd lle Jonathan Morgan o fis Tachwedd 2001; a gwnaeth Dafydd Wigley gymryd lle Gareth Jones o fis Mehefin 2001.

1. **Cylch Gwaith a Chyfrifoldebau**

1. Mae'r cylch gwaith yn adlewyrchu portffolio'r Gweinidog dros Ddiwylliant, Jenny Randerson, ac mae'n cynnwys y celfyddydau a diwylliant, chwaraeon a hamdden, y Gymraeg ac amgueddfeydd a llyfrgelloedd. Mae'r Pwyllgor hefyd yn goruchwyllo wyth corff cyhoeddus sy'n cael eu noddi gan y Cynulliad neu sy'n cael cymorth grant.

1. **Blaenoriaethau**

1. Mae'r Pwyllgor wedi rhestru ei flaenoriaethau ac maent i'w gweld yn y flaenraglen waith strategol. Mae'r rhaglen waith yn cysylltu blaenoriaethau'r Pwyllgor â'r targedau a nodir yn strategaeth 'Gwell Cymru' y Cynulliad, yn arbennig o ran hyrwyddo dinasyddiaeth weithredol, creadigrwydd a mentergarwch; hybu proffil a dylanwad rhyngwladol Cymru a sicrhau ei fod yn lle rhagorol i fyw, astudio, cynnal busnes ynddo ac ymweld ag ef; hybu ymwybyddiaeth o'r iaith Gymraeg, ein diwylliant a'n treftadaeth, a chyfleoedd chwaraeon, a sicrhau eu bod ar gael yn rhwyddach.
1. Mae'r Pwyllgor wedi ceisio datblygu ffordd strategol o weithio, gan ganolbwyntio'n benodol ar adolygiad pwysig o'r iaith Gymraeg.

1. **Gwaith a'r hyn a gyflawnwyd hyd yn hyn**

1. Yn ystod cyfnod yr adroddiad fe wnaethom gwrdd 19 o weithiau. Dyma'r prif bethau y gwnaethom eu cyflawni:-

Datblygu Polisi (Rh.S. 9.7 (i))

● **Adolygiad Polisi o'r iaith Gymraeg.**

1. Canolbwyntiodd y Pwyllgor yn bennaf ar yr adolygiad o'r iaith Gymraeg yn ystod cyfnod yr adroddiad.
1. Dyma gylch gorchwyl yr adolygiad:-

"Bydd yr adolygiad yn ceisio mynd ati i ddiffinio amcan y Cynulliad Cenedlaethol o 'greu Cymru ddwyieithog' yn well. Bydd y Pwyllgor yn anelu at awgrymu strategaeth o weithgareddau er

mwyn cyflawni'r amcan hwnnw.

Bydd yr adolygiad yn canolbwyntio'n benodol ar y themâu a ganlyn:-

- *galluogi pobl i ddefnyddio'r naill iaith neu'r lall mewn pob agwedd o fywyd cenedlaethol ac yn eu cymunedau;*
- *cefnogi'r Gymraeg fel iaith teuluoedd a chymunedau;*
- *darparu cyfleoedd i bobl ddysgu Cymraeg a'i defnyddio;*
- *hyrwyddo'r un faint o barch at y Gymraeg a'r Saesneg, a chynnal consensws ac ewyllys da cenedlaethol ynghylch dwyieithrwydd.*

Bydd y Pwyllgor yn archwilio gwaith Bwrdd yr Iaith Gymraeg, a bydd hefyd yn astudio rôl a chyfraniad ystod o gyrff eraill. Bydd y rhain yn cynnwys asiantaethau sy'n gysylltiedig â datblygu economaidd, sy'n mynd i'r afael ag eithrio cymdeithasol, sy'n gwella dysgu ac yn gwella ansawdd bywyd."

1. Ym mis Ebrill 2001, gwnaeth y Pwyllgor benodi Euryngwen Williams fel ei ymgynghorydd arbenigol. O fis Mai 2001 tan Chwefror 2002, gwrandawodd y Pwyllgor ar gyflwyniadau llafar gan 54 sefydliad ac unigolyn, derbyniodd 175 ymateb ysgrifenedig a chynhaliodd 6 sioe deithiol ledled Cymru. Gwnaeth y pedwar Pwyllgor Rhanbarth hefyd gynnal sesiynau ymgynghori ar yr adolygiad, ac fe'i trafodwyd gan bron pob un o'r pwyllgorau pwnc eraill. Yn ogystal, cynhaliodd y Pwyllgor sesiwn ar y cyd ag aelodau'r Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai i drafod materion sydd o ddiddordeb cyffredin iddynt. Ar yr un pryd â'r gweithgaredd hwn, mae'r Pwyllgor Addysg a Dysgu Gydol Oes yn adolygu'r ddarpariaeth Gymraeg mewn ysgolion a cholegau. Disgwylir i adroddiad terfynol y Pwyllgor gael ei gyhoeddi ym mis Gorffennaf 2002.

- **Gweithgareddau eraill yn ymwneud â'r Gymraeg**

1. Cyfrannodd y Pwyllgor gryn dipyn at gynllun iaith Gymraeg y Cynulliad, a bu'n ystyried cynllun drafft ym mis Gorffennaf 2001.

- **Celfyddydau a Diwylliant**

1. Cyn iddo gael ei ddiddymu, gwnaeth rhagflaenydd y Pwyllgor sef y Pwyllgor Addysg a Hyfforddiant ar ôl 16 oed, gyhoeddi dogfen helaeth 'Diwylliant Cytûn' ar y celfyddydau a diwylliant yng Nghymru. Etifeddodd y Pwyllgor hwn yr adroddiad, ond ni wnaeth fabwysiadu ei argymhellion yn ffurfiol. Mae diddordeb mawr gan y Pwyllgor mewn datblygu argymhellion yr adroddiad, ac mae wedi derbyn Strategaeth Ddiwylliant y Gweinidog ac wedi gwneud sylwadau arni. Hefyd, gwnaeth y Pwyllgor a Chyngor Celfyddydau Cymru gynnal sesiynau rheolaidd ar

ddatblygiadau o ran ailstrwythuro.

- **Chwaraeon**

1. Cytunodd y Pwyllgor gynnal adolygiad o'r ddarpariaeth Chwaraeon yng Nghymru. Bydd cylch gwaith yr adolygiad hwn yn cael ei ystyried ym mis Gorffennaf 2002.

1. **Gofynion eraill y Rheolau Sefydlog**

- **Adolygiad o Wariant a Gweinyddiaeth (Rh.S. 9.7 (ii))**

1. Mae'r Pwyllgor yn craffu ar waith y Gweinidog dros Ddiwylliant trwy gyfrwng ei hadolygiad misol.
1. Gofynnodd y Gweinidog dros Gyllid i'r Pwyllgor ystyried pa mor ymarferol oedd cynllun busnes diwygedig Canolfan Mileniwm Cymru. Ym mis Mai 2001, cyfarfu'r Pwyllgor â chynrychiolwyr o Ganolfan Mileniwm Cymru. Penderfynodd ei fod yn fodlon â chynigion y Ganolfan ac y dylai'r prosiect fynd yn ei flaen.

- **Craffu ar Gyrrff Cyhoeddus (Rh.S 9.7 (iii))**

1. Cynhaliodd y Pwyllgor sesiynau adolygu gyda rhai o'r Cyrff Cyhoeddus a Noddir gan y Cynulliad (ASPBs) yn ystod cyfnod yr adroddiad, ond fe fydd yn cyfarfod â phob un ohonynt rhwng mis Mai - Gorffennaf 2002. Cyfrannodd y Pwyllgor at adolygiadau pum mlynedd Bwrdd yr Iaith Gymraeg ac Amgueddfa ac Oriolau Cenedlaethol Cymru, ac fe wnaeth gynnal seiswn â'r olaf ynghylch ei ymgynghoriad ar arddangos celf yng Nghymru. Ystyriwyd hyn hefyd yng nghylch gorchwyl y Comisiwn Brenhinol ar Henebion yng Nghymru a Llyfrgell Genedlaethol Cymru.

- **Deddfwriaeth (Rh.S. 9.8 (i))**

1. Bu'r Pwyllgor yn ystyried cynnig y Gweinidog i gynnwys 17 corff yn is-ddeddfwriaeth y Cynulliad dan adran 6 (l) (0) Deddf yr Iaith Gymraeg.

- **Cyllideb (Rh.S. 9.8 (ii))**

1. .5 Ym mis Gorffennaf 2001 bu'r Pwyllgor yn ystyried cyllideb ddrafft y Cynulliad ac

ym mis Tachwedd 2001 rhoddodd sylwadau ar y cynigion ar gyfer y gyllideb .

- **Cwynion (Rh.S. 9.8 (iii))**

1. Ni dderbyniwyd unrhyw gwynion yn ystod cyfnod yr adroddiad.

- **Penodiadau Cyhoeddus (Rh.S. 9.8 (iv))**

1. Ymghynghorwyd â'n henwebion ar gyfer nifer o benodiadau i gyrff cyhoeddus yn ystod cyfnod yr adroddiad.

1. **Blaenraglen Waith**

7.1 Cymeradwyodd y Pwyllgor flaenraglen waith strategol (atodiad A) am 2002-03 a blaenraglen waith fanwl am y cyfnod rhwng mis Mai a Gorffennaf 2002. Amageir copïau o'r rhain, er bod yr olaf yn cael ei diweddarau'n gyson.